

**ОБРАЗЕЦ ЗА СТРУКТУРА НА РЕЦЕНЗИЯ/СТАНОВИЩЕ ПО КОНКУРС ЗА
ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНИТЕ ДЛЪЖНОСТИ ДОЦЕНТ И ПРОФЕСОР В
НБУ**

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Татяна Трифонова Томова, катедра Публична администрация, СУ „Св. Климент Охридски“, научно направление 3.3. Политология (Анализ на публични политики),

върху научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност доцент по професионално направление 3.7. Администрация и управление (Кохезионна политика и регионално развитие), обявен в брой 98 на Държавен вестник от 15.12.15 г.,

с кандидат гл. ас. д-р Юлияна Чавдарова Гълъбинова.

I. Изследователска (творческа) дейност и резултати.

1. Оценка на монографичния труд (за кандидат-доцентите учебно помагало или учебник)

Юлияна Гълъбинова участва в конкурса с монографията „Европейските региони. Формално следване на номенклатурата или използване на възможностите за сближаване“, както и с 9 научни статии и студии, 6 от които непосредствено свързани с предметната област на монографията.

Актуалност на монографията. Теоретична и обществена значимост на изследването.

Монографичното изследване на кандидатката е посветено на изключително актуална тема – европейската регионална политика и нейното приложение в отделните държави членки с акцент върху българската проблематика. Актуалността на темата се определя от теоретични и практически основания. Не теоретично равнище все още съществуват множество въпроси, които не са намерили достатъчно обяснение и подходяща теоретична рамка за изследването им. Конкретно в българската наука преобладават икономическите анализи на регионалната и кохезионната политика. Относително подценени досега са типично управленските и най-малко политическите (свързани с целеполагането) подходи. Политическата проблематика в съществуващите изследвания и монографии се свързва най-вече със създаването и спецификата на политически институции и системи за публично управление, които да доведат до оптимално протичане на регионалната и кохезионната политика на различните равнища на управление. Въпросите, свързани с изработването и осъществяването на регионалната политика в рамките на съществуващите политически институции – проблематика, която има самостоятелно място в теоретичните изследвания, рядко се възприемат като специфичен предмет на анализ.

Съществуващите в българската наука изследвания на регионалната и кохезионна политика имат още една особеност, която следва да бъде тълкувана по-скоро като недостатък. В преобладаващата част от случаите те са предназначени или косвено са свързани с реалните практики на публичното управление в страната. Поради това те не

се задълбочават в теоретичното изясняване на основните концепции, без което действителен научен анализ на проблемите не е възможно.

Рецензираната монография отговаря и в известен смисъл запълва именно тези празноти в българската теоретична наука. Тя е ориентирана директно към установяването на слабостите и възможностите на процеса на осъществяване на европейската регионална и кохезионна политика в България и го прави на основата на използването на теоретични и емпирични научни методи.

Актуалността на темата за регионалната и кохезионната политика има практически измерения. На европейско равнище тази политика се схваща като предпоставка за икономически растеж в рамките на общия пазар като цяло. По отношение на държавното равнище на управление и конкретно за България тази политика е източник на допълнително финансиране, което, в случай че е управлявано и оползотворявано ефективно от икономическа, финансова и социална гледна точка, би могло да генерира допълнителен икономически и социален ръст. В този смисъл всяко научно изследване, което има качеството и потенциала да повлияе на публичното управление в страната в тази сфера е от изключителна полза за практиките. Монографията на Юлияна Гълъбинова като подход и в съдържателно отношение има тези качества и поради това отговаря на идентифицираните потребности на практиките на публичното управление в страната.

Общо представяне на съдържанието на монографията.

Рецензираната монография има класическата структура на научно-приложно изследване. Тя тръгва от изясняване на основните концепции с акцент върху понятието за регион; анализира еволюцията и актуалното състояние на съдържанието на европейската политика за регионално развитие; прави сравнително изследване на приложението на регионалната и кохезионната политика в 27-те (без Хърватия) държави-членки на ЕС и на тази основа анализира – отново чрез емпирично изследване, процеса и резултатите на кохезионната политика в България.

Две са основните тези, които монографията доказва. Първата е свързана със съществуването на различни модели за осъществяване на общата регионална политика в държавите-членки. Направеното сравнително изследване не е насочено към установяване на предимствата и недостатъците на съществуващите модели от гледна точка на резултатите, до които съществуването им води, а само към идентифициране на различните практики. Този подход към сравнителното изследване с ценен, доколкото той дава възможност да се установи наборът от алтернативни практики, всяка от които може да бъде приложена при съществуващи предпоставки за това.

Втората теза на монографичното изследване е свързана със степента на постигане на целта за междурегионално сближаване в България. Твърдението, което е достатъчно аргументирано чрез подходящи данни и теоретични разсъждения, е че тази цел не се постига в резултат на регионалната и кохезионната политика в страната. Осъщественото изследване е насочено към търсенето на факторите за това състояние, както и на евентуални решения за преодоляването му.

Оценка на методиката

Основният теоретичен подход в рецензираното монографично изследване е дедуктивният. Той е приложен последователно и е довел до значими резултати, свързани с установяване на слабите страни и на възможностите за развитието на конкретни практики на публичното управление на равнище държави-членки. Последните са идентифицирани чрез сравнението с един идеален модел, очертан от анализа на целеполагането на по-високото равнище на управление.

Основните методи, използвани в емпиричните изследвания, включени и използвани в монографичното изследване, са анализ на документи, приложен за установяване на особеностите на общата регионална политика; сравнително изследване чрез

предварително въведени и теоретично обосновани индикатори, приложен за установяване на алтернативните практики за осъществяване на общата регионална политика на държавно равнище; анализ на статистически данни за установяване на ползите от прилагането на общата регионална и кохезионна политика в България. Методите са използвани правилно. Те са приложени по отношение на много богата информация. Времевият аспект на използваната информация отговаря на съществуващи административни и политически цикли и в този смисъл е подходящо определен. Използваните данни не са манипулирани, те са достатъчно надеждни. В този смисъл направените на тяхна основа изводи могат да бъдат приети като достатъчно обосновани.

За целите на монографичното изследване е извършена огромна емпирична работа. Направено е изчерпателно изследване на документите на общата регионална политика, обобщени са данни за регионалната политика на всички държави-членки на ЕС, направен е преглед на пълния цикъл (7 години) от изпълнението на оперативните програми в България. Резултатите от тази емпирична работа не само обслужват теоретичните цели на монографичното изследване, но и имат самостоятелна ценност и могат да бъдат използвани като основание за други анализи.

Оценка на приносите в монографичното изследване.

Като цяло самооценката на съдържателните приноси в монографията на Юлияна Гълъбинова е приемлива. Сред най-съществените приноси са:

- опитът за дефиниране на понятието „регион“;
- анализът на развитието в целеполагането на общата регионална политика и формулирането на кохезионните цели;
- сравнителният анализ на държавите членки от гледна точка на включването им в регионалната и кохезионната политика на ЕС;
- анализът на резултатите от приложението на кохезионната политика в България.

От гледна точка на развитието на науката в предметната област на изследването приносите могат да бъдат определени като **обогатяване на съществуващи знания и теории** най-вече чрез натрупване, обобщение и анализ на емпирична информация. Приносите за значими. Доколкото ми е известно подобно цялостно изследване на регионалната и кохезионната политика на ЕС от български автор не е правено. Последните две части от монографичното изследване – тези, които касаят приложението на кохезионната политиката в България, е приносно по отношение на развитието на европейските изследвания като цяло.

Монографичното изследване има важно значение и за преподаването в областта на регионалната политика и регионалното развитие. Поради изключителното си богатство от добре обоснована на теоретично равнище, достоверна емпирична информация рецензираната монография може да се използва като учебно помагало.

Въпроси и препоръки към монографичното изследване

Монографията представя и анализира съдържанието на европейската регионална и кохезионна политика, но не поставя въпросът за способността ѝ да постигне резултатите, към които се стреми. Общата регионална и кохезионна политика не се схваща като емпиричен факт, а по-скоро като идеален модел. Не е изследвана тезата, че самата европейска политика може да бъде преформулирана по начин, който да увеличи перспективите за постигане на целите ѝ. Вярно е, че процесът на европейската регионална политика предполага активно участие на държавите и формулиране на постижими цели на държавно равнище, което да е предпоставка за постигане на общоевропейските цели. Поради това и подходът, следван в рецензираното монографично изследване е обясним и приложим. В същото време обаче, ако целите на държавно равнище не се постигат, проблемите могат да бъдат във целите и най-вече в

инструментите за тяхното осъществяване, които се формулират на наднационално равнище на управление.

Горните разсъждения не са толкова критика към рецензираната монография, колкото идентифициране на възможност за по-нататъшно развитие на основните тези, залегнали в нея. Извършената изследователска работа е отлична основа за продължаването на научните търсения в областта на монографията.

2. Оценка на приносите в останалите приложени публикации (творчески изяви), направени след назначаването на академичната длъжност „гласистент“ или академичната длъжност „доцент“ (при кандидатите за професор). Тя включва и оценка на изискването за рецензираност на изданията.

Статните, с които кандидатката участва в конкурса за доцент разработват актуални от научна гледна точка проблеми. Те се основават на представителна литература и формулират и доказват авторски тези. Всичките представени статии са публикувани в рецензирани издания или са включени след предварителна селекция в сборници от научни форуми.

6 от 9-те представени статии и студии са непосредствено свързани с темата на монографията. Те очертават развитието на монографичното изследване и представят пред научната общност основните тези, които са доказани в него. Основните приноси в тях са свързани с анализа на европейската регионална и кохезионна политика и резултатите от приложението ѝ в България. Представените статии показват последователност в научното развитие на кандидатката и способността ѝ да се задълбочава в предмета на изследване.

3. Цитиране от други автори.

Установеният брой цитирания – 4, макар и скромни, все пак показва, че научната общност възприема Юлияна Гълъбова като сериозен автор, чиито тези могат да служат като доказателство в развитието на научното знание.

4. Оценка на резултатите от участие в изследователски и творчески проекти и приложение на получените резултати в практиката.

Кандидатката отговаря на изискванията за участие в конкурса за доцент от гледна точка на този критерий – тя има участие в четири проекта със съществено значение за развитието на Университета, който обявява конкурса, както и за развитието на преподаването по публична администрация като цяло. Само един от проектите е непосредствено насочен към подобряване на практиките на публичното управление.

Коментиранията вече качества на изследователската дейност на кандидатката показва, че възможностите ѝ да повлияе на публичните политики в страната и в ЕС като цяло са налице. В този смисъл бъдещите ѝ планове би трябвало да включат разширяване на проектната ѝ дейност, особено тази, предназначена за публичното управление.

II. Учебна и преподавателска дейност.

1. Аудиторна и извън-аудиторна заетост, работа в електронния обучителен модул "MOODLE – НБУ", осигуряване на студентски практики и стажове, работа със студенти и докторанти¹).

Дейността на кандидатката по отношение на този критерий далеч надхвърля минималните изисквания за участие в конкурс за доцент. Особен принос за

¹ Отнася се за конкурсите за професор

Университета, който обявява конкурса е дейността ѝ като функционален експерт за студентските практики.

2. **Оценки от анкетите на студентите.**

Кандидатката има много високи оценки за работата си със студентите. Допълнително бих искала да споделя личните си, неформални наблюдения за изключително високата оценка, която студентите дават за работата на гл. ас. Юлияна Гълъбинова. Те я харесват не само като експерт в предметните области, в които преподава, но и като преподавател, който има адекватно отношение към тях и умее да ги предразполага за активно включване в образователния процес.

III. Административна и обществена дейност.

1. Участие в колективни органи на управление на НБУ.
2. Обществена активност.
3. Привличане на студенти в програмата.

Юлияна Гълъбинова има съществено участие в органите за управление на НБУ. Като относително страничен наблюдател на работата в Университета мога да кажа, че приносът ѝ за развитието на НБУ е значим и многообещаващ.

IV. Лични впечатления от кандидата (ако има такива).

Познавам кандидатката от времето преди защитата на докторската ѝ дисертация. Винаги ми е правила впечатление на последователна, задълбочена, способна на работа в колектив изследователка. Смятам, че всяко научно звено би имало полза от присъствието и работата ѝ в него.

V. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата.

Като имам предвид качествата на изследователската и научната дейност на гл. ас. д-р Юлияна Гълъбинова, както и активния ѝ принос за развитието на НБУ и департамента по Публична администрация, убедено препоръчвам да бъде избрана за доцент по професионално направление 3.7. Администрация и управление (Кохезионна политика и регионално развитие).

Дата 29. 03. 2016 г.

Подпис

